

UK Health
Security
Agency

NHS

**Щеплення
БЦЖ від
туберкульозу (ТВ)
і ваша дитина**

i mmunisation
the safest way to protect your child

У цій брошурі йдеться про щеплення вакциною БЦЖ (бацила Кальметта-Герена) (BCG (Bacillus Calmette-Gu erin)), яке пропонується для захисту вашої дитини від туберкульозу (ТБ).

Що таке вакцина БЦЖ (BCG)?

Вакцина БЦЖ (BCG) містить ослаблену форму бактерії (мікроорганізму), що викликає туберкульоз (ТБ). Оскільки бактерія ослаблена, вона не викликає туберкульоз (ТБ), а допомагає вашій дитині виробити захист (імунітет) проти туберкульозу (ТБ), якщо вона коли-небудь потрапить в її організм.

Щеплення вакциною БЦЖ (BCG) особливо ефективно захищає немовлят і маленьких дітей від більш рідкісних важких форм туберкульозу (ТБ) як-от туберкульозного менінгіту (набряку оболонки мозку).

Що таке туберкульоз (ТБ)?

Туберкульоз (ТБ) — це бактеріальна інфекція, яка зазвичай вражає легені, але може вразити і будь-яку частину тіла. Інфікування бактерією туберкульозу (ТБ) не обов'язково призводить до його розвитку. Захворювання на туберкульоз (ТБ) розвивається в організмі повільно, і до появи симптомів минає кілька місяців.

Більшість інфікованих збудником туберкульозу (ТБ) людей ніколи не захворіють на туберкульоз (ТБ). У таких людей збудник туберкульозу (ТБ) залишається неактивним протягом усього життя. У інших людей (наприклад, у тих, хто має слабку імунну систему), збудник туберкульозу (ТБ) може активізуватися і викликати захворювання. Більшість людей у нашій країні повністю одужують після лікування, але це займає кілька місяців.

Які симптоми туберкульозу?

Туберкульоз може вразити будь-яку частину тіла. Симптоми можуть бути різними, і ознаки захворювання у дитини можуть відрізнятися від ознак захворювання у дорослих.

Оскільки туберкульоз це інфекційна хвороба, важливо, щоб ви могли розпізнати хвору на туберкульоз людину.

Вам слід звернутися до лікаря, якщо у вас, вашої дитини або будь-якого іншого члена вашої сім'ї чи друга є будь-який з цих симптомів:

- постійний кашель, який триває більше 2 тижнів
- підвищена температура
- пітливість, особливо вночі
- незрозуміла втрата ваги
- неможливість набору ваги в дитини
- загальне та незвичайне відчуття втоми та поганого самопочуття
- кашель з кров'ю

Як відбувається зараження туберкульозом?

Заразитися туберкульозом можна лише від людини, чиї легені або горло вже інфіковані і яка кашляє. Коли така людина кашляє, утворюються крихітні аерозольні краплини, які містять бактерії. Ті, хто вдихає ці краплини, можуть підхопити інфекцію. Зараження відбувається під час спільного з інфікованою людиною використання закритого простору, наприклад, проживання в одній оселі.

Наскільки поширений туберкульоз?

У Великій Британії в 1950-х роках щороку з'являлося більше 50 000 нових випадків туберкульозу. Сьогодні ця цифра знизилася і становить трохи більше, ніж 5 000 нових випадків на рік. Незважаючи на те, що ймовірність зараження невелика, кожна людина повинна знати симптоми туберкульозу.

Це особливо важливо, тому що туберкульоз є широко поширеним у світі захворюванням.

Ризик захворювання вищий у людей, які жили або працювали в країнах з високим рівнем захворюваності на туберкульоз. Діти з цих сімей частіше мають тісний контакт з інфікованими членами спільноти — у Великій Британії, або у країні їх походження.

Чому моїй дитині пропонують БЦЖ?

У Великій Британії, як і в багатьох інших країнах, БЦЖ пропонують немовлятам, які ймовірно контактуватимуть із хворою на туберкульоз людиною. До них відносяться немовлята, які живуть у районах з високим рівнем туберкульозу або немовлята, чії батьки чи бабусі або дідусі походять з країни з високим рівнем захворюваності на туберкульоз (див. додаткову інформацію на стор. 7).

Як робитимуть щеплення моїй дитині?

Щеплення БЦЖ вашій дитині робитимуть у верхню частину лівої руки.

Щеплення проводиться незабаром після народження, зазвичай на 28 день.

Чи є якісь побічні ефекти?

Відразу після ін'єкції з'являється пухир. Це свідчить про те, що ін'єкцію зробили належним чином.

Протягом 2–6 тижнів після ін'єкції з'являється невелика пляма. Це місце може боліти кілька днів, але воно загоюється якщо його не прикривати. Наприкінці утворюється невеличкий рубець. Це нормально.

У деяких дітей може з'явитися неглибока виразка в місці уколу. Якщо з виразки виходить рідина і її треба прикривати, використовуйте суху пов'язку, а не пластир, і прикривайте її до утворення струпів. Така ранка може загоюватися кілька місяців.

Якщо ви непокоїтеся або вважаєте, що ранка інфікована, зверніться до лікаря.

Чи існують якісь причини, за яких моїй дитині не слід робити щеплення БЦЖ?

Як і більшість інших щеплень, ін'єкцію не можна робити або її слід відкласти, якщо:

- у вашої дитини висока температура
- у вашої дитини загальне інфекційне захворювання шкіри (якщо є екзема, для ін'єкції буде обране місце без уражень шкіри).

У рідких випадках у дітей з ослабленою імунною системою ті бактерії, які містить вакцина, можуть викликати серйозну інфекцію.

Дуже важливо повідомити медсестру чи лікаря, якщо існує підозра або підтверджено, що у вашої дитини ослаблене імунна система. Наприклад:

- дитину лікують від раку або інших серйозних захворювань
- мати дитини отримувала лікування імуносупресивними біологічними препаратами під час вагітності
- є сімейний анамнез проблем з імунною системою (наприклад, ВІЛ, тяжкий комбінований імунодефіцит ТКІД)
- у немовляти є або може бути ТКІД

Яким дітям необхідно робити БЦЖ

Навіть якщо ви не живете в районі, де всім немовлятам пропонують БЦЖ, вашій дитині все ще може знадобитися щеплення.

Якщо ви відповісте «Так» на будь-яке з наступних питань, ви повинні прохати лікаря або медсестру зробити щеплення БЦЖ вашій дитині.

- Ваша дитина, її мати, батько, дідусь, бабуся чи хтось із тих, хто з вами живе, походять із країни з високим рівнем захворюваності на туберкульоз?
- Ви і ваша дитина збираєтеся жити або гостювати в друзів або членів сім'ї в одній із цих країн?
- Хтось із тих, хто живе з вами або проводить багато часу з вашою дитиною, хворіє на туберкульоз зараз або хворів на туберкульоз у недавньому минулому?

Перелік країн з високим рівнем захворюваності на туберкульоз можна знайти на вебсайті Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ):

www.gov.uk/government/publications/tuberculosis-tb-by-country-rates-per-100000-people

Чи потрібно мені знати ще щось?

Вашій дитині можна робити звичайні щеплення з 8-тижневого віку, незалежно від того, коли їй роблять щеплення БЦЖ. Ви повинні прослідкувати, щоб вашій дитині не робили іншу ін'єкцію в ту саму руку, що й щеплення БЦЖ, протягом принаймні 3 місяців після нього, тому що інакше залози в цій області можуть набрякнути.

Прослідкуйте, щоб у персональну картку здоров'я дитини (Red book) внесли запис про щеплення БЦЖ для подальшого використання.

Додаткова інформація

Якщо вам потрібна додаткова інформація про туберкульоз, щеплення БЦЖ чи будь-які інші щеплення, зверніться до свого лікаря, патронажної сестри, акушерки або медсестри або відвідайте наш веб-сайт за адресою www.nhs.uk/conditions/vaccinations/bcg-tuberculosis-tb-vaccine/

Пам'ятайте, що лікування туберкульозу триває довго — набагато легше запобігти захворюванню.

© Crown copyright 2021

2021SCTBUK Ukrainian 75 2p March 2022 (APS).

Щоб замовити більше примірників, відвідайте вебсайт Health Publications www.healthpublications.gov.uk

або зателефонуйте за номером: 0300 123 1002, 0300 123 1003 (з 8:00 до 18:00 з понеділка до п'ятниці).

www.nhs.uk/vaccinations